

Što su pretrage za rano utvrđivanje raka?

Pretrage za rano utvrđivanje raka mogu otkriti rane znakove raka. Ove pretrage također mogu utvrditi promjene na stanicama ili otkriti infekcije koje bi u budućnosti mogle uzrokovati rak.

Australska vlada nudi tri nacionalna programa za rano utvrđivanje raka kako bi se otkrili rani znakovi raka crijeva, dojke i vrata maternice. Ako se rak otkrije u ranom stadiju, šanse za preživljavanje su veće.

Programi za otkrivanje raka besplatni su ako imate zelenu ili plavu Medicare karticu. Ako nemate Medicare karticu, razgovarajte sa svojim liječnikom opće prakse o tome koliko će te pretrage koštati.

Pretrage za otkrivanje raka mogle bi vam spasiti život.

Ako želite više informacija o pretragama za otkrivanje raka crijeva, dojke ili vrata maternice, posjetite

- cancersa.org.au
- breastscreen.sa.gov.au
- wellbeingsa.sa.gov.au/cervicalscreening

Ako vam je potrebna podrška nakon što vam je dijagnosticiran rak, nazovite **Cancer Council SA (Vijeće za podršku kod raka SA)** na **13 11 20**.

Ovaj materijal sastavile su organizacije Wellbeing SA, BreastScreen SA i Cancer Council SA.

Ovaj materijal je prvi puta sastavljen 2017. godine tijekom Projekta ambasadorica za rano utvrđivanje raka kod žena različitog kulturološkog i jezičnog podrijetla.

Za besplatne* i povjerljive informacije i podršku u slučaju raka, od ponedjeljka do petka, od 9.00 do 17.00 sati:

- nazovite Vijeće za podršku kod raka **13 11 20**
- porazgovarajte online na cancersa.org.au
- pošaljite email na askanurse@cancersa.org.au

Besplatne* usluge tumačenja dostupne su na **131 450**.

*Cijena mjesnog poziva

Recenzirano u prosincu 2022.

Testovi za rano utvrđivanje raka

Kako rano otkriti rak

Rano otkrivanje raka

Informacije i podrška

13 11 20
cancersa.org.au

Pretrage na rak crijeva

Rak crijeva često se razvije bez prethodnih simptoma. Ako se rak crijeva otkrije u ranoj fazi, veće su šanse za preživljavanje.

Pretrage na rak crijeva uključuju test fekalne okultne krvi (FOBT). FOBT test će ustanoviti ima li krvi u vašoj stolici koja se ne može vidjeti običnim okom. Ako se utvrdi da je krv u stolici prisutna, možda će vam biti potrebno daljnje ispitivanje kako bi se pronašao uzrok za pojavu krvi u stolici.

Svake dvije godine National Bowel Cancer Screening Program (Nacionalni program pretrage za rak crijeva) svim Australcima u dobi od 50 do 74 godine šalje besplatan komplet FOBT.

Vijeće za podršku kod raka Južne Australije vam preporučuje:

- Provedite pretragu na rak crijeva svake dvije godine, ako ste stariji od 50 godina.
- Javite se svom liječniku opće prakse ako imate bilo kakve simptome. Simptomi uključuju: krvarenje iz rektuma, uočavanje krvi u zahodskoj školjki ili na toaletnom papiru nakon pražnjenja crijeva ili neobjašnjivi zatvor ili proljev.
- Javite se svom liječniku opće prakse ako je u vašoj obitelji bilo slučajeva raka crijeva.

Ako ste u dobi od 50-74 godine, važno je provesti svoj FOBT test kada vam stigne iz Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka crijeva (National Bowel Cancer Screening Program), i nakon toga vratiti komplet poštom.

Posjetite ncsr.gov.au ili nazovite National Cancer Screening Register na **1800 627 701** da biste:

- saznali kada će vam Nacionalni program ranog otkrivanja raka crijeva (National Bowel Cancer Screening Program) poslati besplatni FOBT komplet za testiranje
- test naručite ponovno ako ste izgubili ili oštetili svoj FOBT komplet ili ako mu je rok trajanja istekao
- preuzmite više materijala na svom jeziku s interneta.

Pretrage na rak dojke

Rak dojke može se razviti bez primjetnih simptoma. Ako se rak dojke pronađe u ranoj fazi, šanse za preživljavanje su veće.

Pregled za rako otkrivanje raka dojke uključuje rendgensko snimanje dojki. Redoviti pregled dojki može rano ustanoviti rak dojke, često prije nego što ga možete opipati, dok je još mali i jednostavan za liječenje. Snimanje dojki je trenutno najbolji dostupni pregled za rano utvrđivanje raka dojke kod žena koje nemaju nikakve simptome.

Cancer Council SA and BreastScreen SA preporučuju vam:

- Provedite besplatno snimanje dojki svake dvije godine u BreastScreen SA, ako ste starosne dobi od 50 do 74 godine. Ako ste u dobi od 40-49 ili 75 godina ili stariji, možete također provesti besplatno snimanje dojki.
- Redovito provjeravajte ima li ikakvih promjena u vašim dojkama, čak i ako ste mlađi od 50 godina ili redovito provodite snimanje dojki.
- Javite se svom liječniku opće prakse što je prije moguće ako primijetite bilo kakve promjene na dojkama. Promjene uključuju kvržicu u dojci ili promjenu veličine ili oblika dojke.
- Obratite se svom liječniku opće prakse ako je netko u vašoj u obitelji imao rak dojke.

Nazovite BreastScreen SA na 13 20 50 i zakažite besplatno snimanje dojki.

Molimo vas da prilikom zakazivanja pregleda obavijestite zdravstvenu službu ako vam je potreban tumač.

Posjetite breastscreen.sa.gov.au:

- ako trebate više informacija o snimanju dojki
- da biste s interneta preuzeli informativni materijal na vašem jeziku.

Pretrage za rak vrata maternice

Većina oblika karcinoma vrata maternice može se spriječiti redovitim pregledom vrata maternice.

Trenutno postoje dva načina pretrage vrata maternice.

1. Samostalni test uzimanja uzorka, pri kojem možete koristiti dugi štapić s pamučnim vrhom za prikupljanje vlastitih stanica iz vagine. Ovaj test možete provesti privatno u klinici liječnika opće prakse, a u nekim slučajevima test možete provesti i kod kuće, ako ste to unaprijed dogovorili sa svojim liječnikom.
2. Uzorak koji uzima liječnik opće prakse ili medicinska sestra, pri kojem se koristi vaginalni spekulium, a stanice se prikupljaju iz vrata maternice.

Obje mogućnosti su jednako sigurne i učinkovite. Porazgovarajte sa svojim liječnikom opće prakse ili medicinskom sestrom o tome koja bi vam mogućnost najbolje odgovarala.

Kada zakazujete pregled, možete:

- pitati da li je u klinici dostupna mogućnost samostalnog uzimanja uzorka
- pitati da li se ovo testiranje naplaćuje
- zamoliti da vas pregleda liječnica opće prakse ili medicinska sestra ženskog spola
- zatražiti tumača ako vam je potreban
- zatražiti dupli termin pregleda.

Cancer Council SA i Wellbeing SA preporučuju:

- Sve žene i osobe koje imaju vrat maternice starosne dobi od 25 do 74 godine, koje su ikada imale bilo kakav seksualni kontakt, trebaju svakih pet godina provoditi testiranje raka cerviksa.
- Djeca u dobi od 12 do 13 godina primaju cjepivo protiv ljudskog papiloma virusa (HPV). Cjepivo se besplatno daje u srednjim školama ili u klinikama liječnika opće prakse, u okviru Nacionalnog programa imunizacije.
- Javite se svom liječniku ako imate bilo kakve simptome, poput neobjašnjivog krvarenja ili boli tijekom spolnog odnosa

Za više informacija posjetite wellbeingsa.sa.gov.au/cervicalscreening ili potražite informacije za rano otkrivanje raka cerviksa na cancersa.org.au.